

Тижневі освітянські та наукові новини

1.6.2026 - Пресслужба Апарату Верховної Ради України | Verkhovna Rada Ukrainy

Як посилити українську науку: ключові результати форуму Research Project Manager.

У Національному університеті «Львівська політехніка» завершився Перший національний форум «Research project manager: від гранту до впливу», який у межах відзначення Дня науки організували Міністерство освіти і науки України спільно з університетом за підтримки Делегації ЄС в Україні.

Форум, що тривав 21–23 травня, об'єднав понад 120 учасників - представників Міністерства освіти і науки України, проректорів із наукової роботи, керівників проектних офісів, фінансистів, фахівців із трансферу технологій, науковців та управлінців провідних університетів і наукових установ України.

Ключовою темою форуму стало представлення Національної системи дослідників (НДС) - нового механізму індивідуальної підтримки українських науковців і молодих учених, які вже демонструють високі результати та роблять вагомий внесок у розвиток української і світової науки.

Більше про результати заходу за посиланням

Кадровий дефіцит у школах: чому молоді вчителі не йдуть працювати за фахом

Попри те, що в умовах воєнного стану державні ресурси насамперед спрямовуються на потреби оборони, у 2026 році вже відбувся перший етап підвищення заробітних плат педагогічних працівників на 30%. Водночас, як наголошує Голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак, це не розв'язує одну з найгостріших проблем освітньої сфери - низький рівень оплати праці молодих учителів.

За його словами, навіть суттєве підвищення у відсотках не завжди означає відчутне зростання доходів. Якщо для працівника із зарплатою 20 тисяч гривень підвищення є помітним, то для молодого вчителя із зарплатою близько 8 тисяч гривень воно все ще не створює достатньої мотивації працювати у школі.

Голова Комітету зазначив, що питання залучення молодих педагогів до професії залишається системним викликом для держави. Щороку за державним замовленням українські університети готують близько 10–12 тисяч майбутніх учителів, однак до закладів загальної середньої освіти приходять працювати лише близько 2 тисяч випускників.

На думку Сергія Бабака, без комплексного перегляду підходів до оплати праці молодих педагогів подолати кадровий дефіцит у школах та забезпечити оновлення вчительського корпусу буде вкрай складно.

Повне інтерв'ю про вступну кампанію 2026 року за посиланням:
<https://www.youtube.com/watch?v=T65nIKBuoz4>

Відбулося засідання Конкурсної комісії з призначення Стипендій Верховної Ради України імені Бориса Патона

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій відповідно до Положення про Стипендію Верховної Ради України імені Бориса Патона, затвердженого Постановою Верховної Ради України «Про затвердження положень про премії та стипендії Верховної Ради України» від 4 грудня 2025 року № 4712-IX, щорічно проводить конкурс на призначення Стипендій Верховної Ради України імені Бориса Патона, який спрямований на адресну підтримку молодих учених України, створення додаткових можливостей і стимулів для проведення ними в Україні фундаментальних і прикладних наукових досліджень з пріоритетних та актуальних напрямів розвитку науки і техніки, підвищення престижу науковця та його ролі у суспільстві.

28 травня 2026 року відбулося засідання Конкурсної комісії з призначення Стипендій Верховної Ради України імені Бориса Патона, на якому було прийнято рішення щодо затвердження рейтингового списку 39 стипендіальних подань претендентів на призначення Стипендій Верховної Ради України імені Бориса Патона у 2026 році.

Конкурсна комісія направила своє подання до Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій з рекомендацією ініціювати подання про призначення Стипендій Верховної Ради імені Бориса Патона переможцям рейтингового списку стипендіальних робіт та внести на розгляд Верховної Ради України відповідний проект постанови Верховної Ради України.

Наукові центри отримають понад 31 млн грн на розвиток та енергонезалежність

Затверджено вже третю хвилю центрів колективного користування науковим обладнанням (ЦККНО), які отримають державну фінансову підтримку на розвиток матеріально-технічної бази у 2026 році, зокрема будівництво власних сонячних електростанцій.

За результатами цього річного відбору фінансування отримають 18 ЦККНО, створених на базі закладів вищої освіти та наукових установ. Загальний обсяг підтримки становить понад 31 млн грн. Кошти спрямують відповідно до укладених договорів на забезпечення безперебійної роботи центрів і розвиток їхньої матеріально-технічної бази.

Більше за посиланням

Український криголам «Ноосфера» повернувся з наймасштабнішої антарктичної місії

Український науково-дослідницький криголам «Ноосфера» завершив п'ятий антарктичний сезон та повернувся до порту Кейптауна (ПАР), де базується між полярними місіями. Сезон 2025-2026 років став рекордним за масштабом міжнародної співпраці, тривалістю роботи та обсягом наукових досліджень.

Протягом понад семи місяців «Ноосфера» виконала дев'ять рейсів в Антарктику, 18 разів перетнула протоку Дрейка та пройшла понад 30 тисяч морських миль. Уперше в історії українських антарктичних досліджень судно двічі здійснило дослідження за Південним полярним колом, що дало змогу значно розширити географію української науки в Антарктиці.

Більше за посиланням

PERSH1 відкриває набір для майбутніх засновників стартапів

Молодих людей, які мають підприємницьке мислення, готові діяти та прагнуть розвивати власні інноваційні ідеї, запрошують до участі в програмі PERSH1. Ініціатива спрямована на підтримку молодіжних стартапів та формування нового покоління підприємців в Україні.

PERSH1 – це інкубаційна програма для молоді віком від 16 до 25 років, яка допоможе учасникам пройти шлях від ідеї до перших кроків у створенні власного бізнесу. Програма поєднує інтенсивне навчання, менторську підтримку, нетворкінг та доступ до міжнародного стартап-середовища.

Детальніше про умови участі у програмі за посиланням

Нові правила обрання керівників профосвіти: затверджено типові положення про конкурс

Міністерство освіти і науки України затвердило Типові положення про конкурс на посаду керівника закладу професійної освіти, яке запроваджує оновлену процедуру конкурсного відбору - від оголошення конкурсу та подання документів до визначення переможця й оприлюднення результатів.

Однією з ключових новацій стане посилення ролі наглядових рад. У закладах, де вони створені, саме наглядова рада оцінюватиме кандидатів, проводитиме співбесіди, розглядатиме програми розвитку закладу та рекомендуватиме переможця для призначення на посаду керівника.

Конкурсна процедура триватиме не більше двох місяців, а нові правила мають забезпечити більшу прозорість і залучення стейкхолдерів до управління закладами професійної освіти.

Вже з 12 вересня 2026 року керівників професійних коледжів обиратимуть за оновленою процедурою.

Більше за посиланням

У Верховній Раді зареєстровано законопроект щодо правил вступу у 2027 році

У Верховній Раді зареєстровано законопроект № 15254 про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2027 року, який має врегулювати особливості вступної кампанії 2027 року та скасувати проведення державної підсумкової атестації (ДПА) в умовах воєнного стану.

Як пояснив Голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак, рішення пропонується ухвалити завчасно, щоб майбутні випускники вже цього літа знали правила вступу, які діятимуть наступного року.

За його словами, законопроект надасть Міністерству освіти і науки України та Кабінету Міністрів України необхідні інструменти для визначення моделі вступної кампанії з урахуванням безпекових викликів воєнного часу. Це дозволить адаптувати процедури вступу без обов'язкового застосування всіх механізмів, передбачених для класичного зовнішнього незалежного оцінювання.

Документ також передбачає врегулювання питання державної підсумкової атестації. Зокрема, пропонується скасувати її проведення у 2027 році, адже чинне законодавство пов'язує ДПА з форматом зовнішнього незалежного оцінювання.

Голова Комітету Сергій Бабак наголосив, що завчасне ухвалення рішень щодо вступної кампанії дає можливість учням, батькам та закладам освіти краще підготуватися до майбутнього вступу та уникнути невизначеності щодо правил прийому.

Більше за посиланням

Школи зможуть купувати електронні освітні ресурси за кошти субвенції НУШ

Відтепер заклади загальної середньої освіти зможуть закуповувати електронні освітні ресурси, ліцензії та доступ до навчальних платформ за кошти субвенції «Нова українська школа».

Відповідні зміни уряд вніс до порядку використання субвенції.

Зміни передбачають можливість закупівлі електронних ресурсів і програмного забезпечення для педагогів та учнів, які навчаються дистанційно, зокрема електронних версій навчальної літератури та ресурсів з аудіосупроводом.

Також змінено механізм використання залишків субвенції. Якщо заклади освіти вже забезпечили понад 80% потреб STEM-напряму, кошти можна спрямовувати на оснащення інших освітніх галузей у такій послідовності: мистецької, мовно-літературної, громадянської та історичної, а також соціальної і здоров'язбережувальної.

Більше за посиланням.

Для прифронтових регіонів зменшено частку співфінансування проектів із побудови укриттів та харчоблоків у школах і садочках

Кабінет Міністрів України зменшив вимоги до співфінансування для обласних бюджетів прифронтових регіонів у проектах з облаштування укриттів у школах і садочках та модернізації харчоблоків. Рішення стосується субвенцій із державного бюджету на створення безпечних умов у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, а також оновлення шкільних їдалень і харчоблоків.

Для обласних бюджетів Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей рівень співфінансування визначатимуть залежно від індексу податкоспроможності за надходженнями податку на доходи фізичних осіб. Частка державного фінансування окремих проектів може зрости до 80-90% залежно від фінансової спроможності обласного бюджету.

Більше за посиланням.

Триває реєстрація на Українсько-американський форум науки та освіти

11-12 червня відбудеться Lviv Academic Bridge 2026: Ukraine-US Science & Education Forum, який об'єднає університети, наукові установи, інноваційні команди та представників української академічної діаспори зі США. Учасники обговорять нові можливості для академічних обмінів, спільних досліджень та розвитку міжнародних партнерств. Також триває прийом заявок до каталогів українських проектів і спільнот у США, відкритих до міжнародної співпраці.

Реєстрація та деталі за посиланням.

Оновлення стандартів вищої освіти: розпочато громадське обговорення

Міністерство освіти і науки України розпочало громадське обговорення проектів стандартів вищої освіти за низкою спеціальностей. Зокрема, йдеться про стандарти всіх трьох рівнів вищої освіти зі спеціальностей ЕЗ «Хімія» та G21 «Біотехнології та біоінженерія», а також стандарт магістерського рівня зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» та освітньо-наукового рівня зі спеціальності D5 «Маркетинг». Пропозиції та зауваження приймаються до 7 червня 2026 року.

Більше за посиланням; посиланням; посиланням; посиланням

Освітня дипломатія: Україна посилює партнерство з країнами Африки

До Дня Африки в Києві відбувся форум «Україна – Африка: минуле, сучасне і майбутнє взаємин», який об'єднав представників органів державної влади, дипломатичного корпусу, міжнародних фондів, громадських організацій та закладів вищої освіти. У заході взяли участь Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга, заступник Міністра освіти і науки України Микола Трофименко, директор Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка при МЗС України Ігор Осташ, радниця – уповноважена Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту Ольга Будник, представники дипломатичних місій африканських держав, українських університетів та міжнародної академічної спільноти.

Форум став не лише майданчиком для обговорення перспектив співпраці України та країн Африки, а й нагодою продемонструвати конкретні результати вже реалізованих освітніх і наукових партнерств.

Одним із найяскравіших прикладів такого співробітництва став досвід Сумського державного університету, який послідовно розвиває академічні зв'язки з африканськими країнами. До початку повномасштабної війни в СумДУ навчалися 840 студентів із 21 африканської країни. Сьогодні університет продовжує розширювати міжнародну взаємодію, зокрема реалізує програму подвійних дипломів з університетом Марракеша (Марокко), співпрацює з Bingham University (Нігерія) та Ghana Baptist University College (Гана), а також залучає африканських студентів до навчання в Україні.

Ще одним кроком до поглиблення українсько-африканських відносин стала установча зустріч Ради африканських випускників при МЗС України. Нова платформа покликана об'єднати випускників українських закладів вищої освіти, зміцнювати гуманітарні зв'язки та сприяти розвитку довгострокового партнерства між Україною та державами Африканського континенту.

Події до Дня Африки вкотре засвідчили, що освіта, наука та академічна мобільність залишаються важливими інструментами міжнародної співпраці та відкривають нові можливості для розвитку партнерств між Україною та країнами Африки.

Завершено додаткову реєстрацію на вступні іспити до магістратури та аспірантури

28 травня завершився додатковий період реєстрації вступників до магістратури та аспірантури для участі в єдиному вступному іспиті (ЄВІ), єдиному фаховому вступному випробуванні (ЄФВВ) та єдиному вступному випробуванні з методології наукових досліджень (ЄВВ). Реєстрація тривала з 26 до 28 травня та здійснювалася приймальними комісіями закладів вищої освіти як дистанційно, так і очно. Вступники могли отримати консультації через приймальні комісії своїх університетів.

Дізнатися більше

Оновлено перелік освітніх центрів для вступників з тимчасово окупованих територій

Міністерство освіти і науки України оновило перелік освітніх центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна», які допомагають абітурієнтам із тимчасово окупованих територій вступати до українських закладів вищої освіти за спрощеною процедурою.

Скористатися підтримкою центрів можуть вступники, які не мають результатів НМТ або українських документів про освіту. Освітні центри надають консультації, допомагають з оформленням документів та організацією вступу. У 2026 році вони працюватимуть з 1 червня до 30 вересня.

Перелік освітніх центрів

25 травня 2026 року відбулося засідання підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій з питань професійної та фахової передвищої освіти

На засіданні підкомітету народні депутати України розглянули та запропонували Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України:

- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення правових умов для діяльності органів самоорганізації населення» (реєстр. № 15165 від 10.04.2026), поданий народним депутатом України Стефанчуком Р.О. та іншими народними депутатами України прийняти за основу.

- проект Закону України «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо визначення у державних стандартах орієнтовних результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами» (реєстр. № 15207 від 28.04.2026), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України прийняти за основу.

Засідання відбулось за участю народних депутатів України – членів Комітету, а також представників центральних органів виконавчої влади та громадських об'єднань.

Дайджест підготовлено Комітетом з питань освіти, науки та інновацій

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/273261.html